

องค์ประกอบที่สัมพันธ์เชิงสาเหตุกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาเอกชน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิมลรัตน์ บุญชู

คู่มือฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2549

ISBN 974-502-804-5

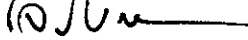
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมดุชฎีนิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าดุชฎีนิพนธ์ ได้พิจารณา
ดุชฎีนิพนธ์ของ วิมลรัตน์ บุญชู ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษาดุชฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมดุชฎีนิพนธ์

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.คุณวุฒิ คนฉลาด)

..... กรรมการ

(ดร.เจริญวิษญ์ สมพงษ์ธรรม)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

..... กรรมการ

(ดร.ภารดี อนันต์นาวิ)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.คุณวุฒิ คนฉลาด)

..... กรรมการ

(ดร.เจริญวิษญ์ สมพงษ์ธรรม)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

..... กรรมการ

(ดร.ภารดี อนันต์นาวิ)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนงค์ วิเศษสุวรรณ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับดุชฎีนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาดุชฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่...๕... เดือน...สิงหาคม... พ.ศ. 2549

ประกาศคุณูปการ

ดุชฎินิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ ดร.คุณวุฒิ คนฉลาด ประธานกรรมการควบคุมดุชฎินิพนธ์ ดร.เจริญวิญญู
สมพงษ์ธรรม ดร.ภาวดี อนันต์นาวิ รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม ที่ได้กรุณาให้
คำปรึกษา คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ยิ่งในการพัฒนางานวิจัย และปรับปรุง
แก้ไขให้การวิจัยสำเร็จและสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.จรวรพร ธรณินทร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนันท์ ศลโกสม
ดร.อานันท์ ปรีชาวุฒิ ดร.วิวัฒน์ แพร์ศิริ และ ดร.วิวัฒนา มัคคสมัน ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือและความเอื้อเฟื้ออย่างยิ่งจากครูและผู้บริหาร
สถานศึกษาเอกชน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองเครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อ
การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูง

ผู้วิจัยขอขอบคุณ อาจารย์ทิพยวรรณ วังเย็น อาจารย์จรวรพร ดวงมรกต
คุณณัฐภรณ์ ฉิมอินทร์ คุณณัฐภรณ์ ฉิมอินทร์ และ คุณณัฐกฤษ์ ฉิมอินทร์ ที่ส่งเสริม
สนับสนุนทุกสิ่งทุกอย่างและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยอย่างสม่ำเสมอ

สุดท้ายผู้วิจัยขอโน้มรำลึกถึงพระคุณของบิดา-มารดา ครู-บาอาจารย์ ที่ให้การ
สนับสนุนทุกอย่างทำให้ผู้วิจัยสามารถทำดุชฎินิพนธ์นี้จนสำเร็จ

วิมลรัตน์ บุญชู

46820260: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ด. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: องค์ประกอบที่สัมพันธ์เชิงสาเหตุกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาเอกชน/
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิมลรัตน์ บุญชู: องค์ประกอบที่สัมพันธ์เชิงสาเหตุกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของ
สถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (CAUSAL RELATIONSHIP
FACTORS AND EFFECTIVENESS OF PRIVATE BASIC EDUCATION INSTITUTIONS UNDER THE
OFFICE OF BASIC EDUCATION COMMISSION) อาจารย์ผู้ควบคุมดุษฎีนิพนธ์: คุณวุฒิ์ คนฉลาด, Ed.D.,
เจริญวิทย์ สมพงษ์ธรรม, ค.ศ., ไพรัตน์ วงษ์นาม, ค.ศ., ภาวดี อนันต์นาวี, กศ.ด. 215 หน้า. ปี พ.ศ. 2549.
ISBN 974-502-804-5

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาองค์ประกอบที่สัมพันธ์เชิงสาเหตุกับประสิทธิผล
การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาเอกชน เพื่อสร้างแบบจำลองความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของ
องค์ประกอบที่สัมพันธ์เชิงสาเหตุกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาเอกชนโดยครูผู้สอน
ในระดับประถมศึกษา และมีธยมศึกษา เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 682 คน จาก 341 โรงเรียน 20 เขต
ตรวจราชการได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือร้อยละ ค่าเฉลี่ย
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง และสัมประสิทธิ์ความผันแปร เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล
คือแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง
ส่วนการวิเคราะห์แบบจำลองความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นและการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันใช้
โปรแกรม LISREL Version 8.53

ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาเอกชน คือ พฤติกรรม
ของผู้บริหาร รองลงมาคือ คุณลักษณะของนักเรียน สภาพแวดล้อมของโรงเรียน และพฤติกรรมของครูตามลำดับ
ร่วมกันทำนายประสิทธิผลของโรงเรียนได้ร้อยละ 89 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้พฤติกรรมของ
ผู้บริหารและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนส่งผลทางตรงและทางอ้อมต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ของสถานศึกษาเอกชน คุณลักษณะของนักเรียนส่งผลทางตรง และพฤติกรรมของครูส่งผลทางอ้อมต่อ
ประสิทธิผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาเอกชน โดยพฤติกรรมของผู้บริหารส่งผลทางตรงต่อ
ประสิทธิผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และส่งผลทางอ้อมผ่านสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ผ่านและไม่ผ่าน
พฤติกรรมของครู และผ่านคุณลักษณะของนักเรียนไปยังประสิทธิผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของ
สถานศึกษาเอกชน สภาพแวดล้อมของโรงเรียนส่งผลทางตรงต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ
ส่งผลทางอ้อม ผ่านและไม่ผ่านพฤติกรรมของครู และผ่านคุณลักษณะของนักเรียนไปยังประสิทธิผลการจัด
การศึกษาขั้นพื้นฐาน คุณลักษณะของนักเรียนส่งผลทางตรงต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษา และพฤติกรรมของ
ครูส่งผลทางอ้อมผ่านคุณลักษณะของนักเรียนไปยังประสิทธิผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาเอกชน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ ผลของการวิจัยยังทำให้ได้รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิง
เส้นขององค์ประกอบที่สัมพันธ์เชิงสาเหตุกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่น่าเชื่อถือและยอมรับได้

46820260: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; Ed.D. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: CAUSAL RELATIONSHIP FACTORS EFFECTIVENESS PRIVATE BASIC EDUCATION
INSTITUTION/ THE OFFICE OF BASIC EDUCATION COMMISSION

VIMOLRAT BOONCHU: CAUSAL RELATIONSHIP FACTORS AND EFFECTIVENESS OF
PRIVATE BASIC EDUCATION INSTITUTIONS UNDER THE OFFICE OF BASIC EDUCATION
COMMISSION. DISSERTATION ADVISORS: KUNAWUDH KONCHALARD, Ed.D., CHAROENWIT
SOMPONGTUM, Ph.D., PAIRAT WONGNUM, Ph.D., PARADEE ANANAWEE, Ed.D. 215 P. 2006.
ISBN 974-502-804-5

The objective of this research was to determine causal relationship factors and effectiveness of basic education management of private education institutions in order to construct a linear structural relation model of casual relationship factors and the effectiveness of basic education management of the private basic education institutions under the Office of Basic Education Commission. Samples, drawn by stratified random sampling, were 682 teachers working in 341 private basic education institutions from 20 official audit regions under the Office of Basic Education Commission. Research instruments used in this study were sets of rating scale questionnaires. Data were analyzed by using the statistical devices of percentage, mean, standard deviation, skewness, kurtosis, and coefficient of variance. The SPSS for Windows program was used to analyze for descriptive statistics, while the LISREL program (Version 8.53) was employed to analyze the construction of the structural relationship model and the confirmatory factor analysis.

Results showed that variables-administrators' behavior, students' characteristic, school environment, and teachers' behavior-mostly had positive effects on school effectiveness and could predict the effectiveness of the private basic educational institutions by 89 per cent at a statistical significance of .05 level. Administrators' behavior and school environment directly and indirectly affected school effectiveness. Students' characteristic directly affected school effectiveness, while teachers' behavior indirectly affected. However, administrators' behavior, which indirectly affected through school environment; through and non-through teachers' behavior and students' characteristic, directly had an effect on school effectiveness. School environment also directly affected the school effectiveness and indirectly affected through and non-through teachers' behavior, and through students' characteristic. In addition, students' characteristic directly affected the effectiveness of the education management, while teachers' behavior indirectly affected school effectiveness through students' characteristic at a statistical significance of .05 level. This study also helped establish a Linear Structure Relationship Model of casual relationship factors and the effectiveness of education management of the private basic educational institutions under the Office of Basic Education Commission, which was obtained with its congruity with reliable and accepted evident data.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	7
คำถามการวิจัย.....	7
กรอบความคิดในการวิจัย.....	8
สมมติฐานของการวิจัย.....	13
ขอบเขตการวิจัย.....	14
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	15
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	20
การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาเอกชน.....	21
องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน.....	27
ประสิทธิผลของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาเอกชน.....	69
การประเมินประสิทธิผลของสถานศึกษาเอกชน.....	80
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	84
แบบจำลองลิทเรล.....	102
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	107
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	107
ขั้นตอนการวิจัย.....	109
เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	113

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	115
การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดทำข้อมูล.....	117
การแปลความหมายของคะแนน.....	118
สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	118
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	120
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	120
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	120
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	122
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	148
สรุปผลการวิจัย.....	149
การอภิปรายผล.....	150
ข้อเสนอแนะ.....	162
บรรณานุกรม.....	165
ภาคผนวก.....	183
ภาคผนวก ก.....	184
ภาคผนวก ข.....	187
ภาคผนวก ค.....	190
ภาคผนวก ง.....	204
ภาคผนวก จ.....	210
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	215

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกเป็นรายเขตตรวจราชการ จังหวัด โรงเรียนและครูผู้สอน.....	108
2 ผลการวิเคราะห์ที่ข้อมูลตัวแปรแฝง ได้แก่ พฤติกรรมของผู้บริหาร สภาพแวดล้อมของ โรงเรียน พฤติกรรมของครู คุณลักษณะของนักเรียน และตัวแปรสังเกตได้.....	123
3 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาเอกชน.....	124
4 แสดงความสัมพันธ์ตัวแปรสังเกตได้ในรูปแบบความสัมพันธ์กับประสิทธิผล การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	125
5 ค่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้าง เชิงสาเหตุ.....	127
6 ค่าสถิติ Bartlett's Test of Sphericity และค่าดัชนี KMO (Kaiser-Mayer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) การวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบวัด รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุ องค์ประกอบที่สัมพันธ์เชิงสาเหตุกับ ประสิทธิผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาเอกชน.....	128
7 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพฤติกรรมของผู้บริหาร (BEHAD).....	129
8 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสภาพแวดล้อมของโรงเรียน (ENVIRON).....	130
9 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพฤติกรรมของครู (BETEACH).....	131
10 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันคุณลักษณะของนักเรียน (CHASTUD).....	132
11 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันประสิทธิผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สถานศึกษาเอกชน (EFFECT).....	133
12 แสดงค่าสถิติตรวจสอบความตรงและความกลมกลืนของรูปแบบ.....	138
13 แสดงค่าสถิติการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรในรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิง สาเหตุ.....	144
14 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามวัดพฤติกรรมของผู้บริหาร.....	205
15 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามวัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน.....	206
16 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามวัดพฤติกรรมของครู.....	207

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
17	ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามวัดคุณลักษณะของนักเรียน..... 208
18	ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามวัดประสิทธิผลการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาเอกชน..... 209
19	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของประสิทธิผลการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการพัฒนาโดยรวมและรายข้อ..... 211
20	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของประสิทธิผลการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านนวัตกรรมโดยรวมและรายข้อ..... 212
21	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของประสิทธิผลการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครูโดยรวมและรายข้อ..... 213
22	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของประสิทธิผลการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวมและรายข้อ..... 214

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบความคิดในการวิจัย.....	12
2 แบบจำลองสมมติฐานความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นขององค์ประกอบที่สัมพันธ์เชิงสาเหตุกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	13
3 การพัฒนาตามลำดับขั้นการพัฒนาของผู้เรียน.....	51
4 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย กระบวนการ และผลที่ได้แต่ละขั้นตอน.....	110
5 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันรูปแบบการวัดพฤติกรรมของผู้บริหาร.....	130
6 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันรูปแบบการวัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน.....	131
7 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันรูปแบบการวัดพฤติกรรมของครู.....	132
8 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันรูปแบบการวัดคุณลักษณะของนักเรียน.....	133
9 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันประสิทธิผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาเอกชน.....	134
10 ความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่สัมพันธ์เชิงสาเหตุกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาเอกชนกับข้อมูลเชิงประจักษ์.....	135
11 ความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่สัมพันธ์เชิงสาเหตุกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาเอกชนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ปรับแก้แล้ว.....	137